Ч. 173 (14.422). Львів, вівторок 4. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова провокація комуністів на Маківці.

Один з учасників вчорашнього жалібного свята на Маківці повідомляє нас телефонічно зі Стрия, що дійшло там до кривавої бійки між комуністами й національною молоддю, у якій згинув Андрій Люкс з Борислава та Андрій Шолопата зі Сколього, оба мабуть комуністи; крім того важко ранено якогось Шнаєра, що бореться зі смертю у стрийському шпиталі. У паніці, яка вибухла серед юрби, мабуть задушено одну дитину. Причиною кровавої події була провокація комуністів, що підчас богослуження кричали „ганьба" та намагалися вивісити червоний прапор.

До Тухлі виїхав зі Сколього городський суддя д-р Закшевський з лікарем д-ром Вітліном.

Виселюють українців з граничного пояса!

В дні 18. липня ц. р. увійшов в життя закон з 9. липня 1936 В. З. Р. П. ч. 55, поз. 397 в справі зміни декрету президента з дня 23. грудня 1927. р. про границі держави В. З. Р. П. ч. 117, поз. 996. Є це третя новеля до згаданого декрету, що вводить далекойдучі зміни й незвичайно обмежує особисту діяльність громадян граничних повітів (так званий граничний пояс сягає 30 кільометрів від граничної лінії в глибину краю), свободу їх рухів, можність набувати нерухоме майно й виконувати звання та діяльність товариств, союзів і кооператив. Все те сьогодні залежне від доброї волі й оцінки адміністраційної влади, при чому її рішення не потребують навіть умотивування. Це може відбитися дуже відємно на житті й розвою наших товариств й кооператив у граничних повітах, особливо тих, що межують зі Совітами або Чехословаччиною, з якими Польща у незайкращих сусідських відносинах.

У світлі постанов зновелізованого декрету про граничні держави недавні слова збаражського старости Рінґе про виселювання з повіту можуть прибрати зовсім конкретні форми, як що не буловб на це деякої коректури згори. Таке виселювання розпочалося вже в копичинецькому повіті, де староство видало наказ цілому рядові громадян у ріжних грмадах продовж двох-трьох днів залишити граничний пояс на основі ст. 11. згаданого президентського декрету про границі держави тому, що були судово карані за протидержавну діяльність. Такі накази дістали між іншими Микола Величенко, Степан Федусь син Івана і Юліян Євчук син Івана — усі з Коцюбинчик. Маріян Ропій зі Суходола, Н. Туткалюк з Вільхівчика і інші з копичинецького повіту. Накази є негайно викональні і дотичні громадяни мали залишити граничний пояс до 1. серпня ц. р. на час трьох літ без уваги на те, що у тих громадах родилися, є там приналежні, мають там нерухоме майно і родини. З ними мусять виселені розлучитися на три роки, не знаючи, де знайдуть змогу прожитку та чи взагалі зможуть його знайти, бо незаможні родини не будуть всилі їх так довго удержувати.

В справі згаданих виселювань як і взагалі в справі способу виконування постанов президентського декрету про границі держави інтервеніював посол д-р Ст. Баран у тернопільського воєводи п. Білика, представивши йому потребу деякого злагіднення у практиці ригорів декрету, зокрема ригорів останньої новелі з 9. липня ц. р., щоб у виконанні адміністраційної влади не стали вони непотрібною шиканою для поодиноких громадян, як теж для товариств, союзів і кооператив. Воєвода прирік справу розглянути, з нею ближче запізнатися і зробити все, що буде в його спромові.

Оба збаражські адвокати дальше у вязниці.

Як відомо поліція арештувала двох українських адвокатів зі Збаража, д-ра Івана Кульчицького і д-ра Володимира Гамаля під замітом злочину зі ст. 109 карного кодексу і оба вони є від 27. липня ц. р. у слідчій вязниці окружного суду в Тернополі. Закидають їм, що перший як голова, другий як секретар виділу товариства „Український Народній Дім" в Збаражі зредаґували відозву до українців в Америці, зокрема до уроженців Збаражчини в справі датків на викінчення будови згаданого „Українського Народного Дому", в якій теперішнє положення українського народу в Польщі мали представити свідомо в невірному насвітленні в українському часописі „Народня Воля" з 26. травня ц. р., що виходить в Зединених Державах і то у такому, що може пошкодити інтересам польської держави за кордоном; а те все виповнює якраз кваліфікацію знамен зі статті 109. к. к., за що грозить кара вязниці до десяти літ.

Прокураторське слідство веде віцепрокуратор Вєнцковський і він наказав превенційний арешт проти д-ра Ів. Кульчицького й д-ра Вол. Гамаля. На цю прокураторську постанову внесли арештовані зажалення до окружного суду в Тернополі, котрий на своїй теж званій господарській сесії в пятницю 31. липня ц. р. згідно з внеском прокуратора відкинув зажалення арештованих адвокатів, супроти чого вони на дальше остались у слідчій вязниці.

Абісинці заняли Адіс-Абебу і Дессіє?

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Кореспондент „Ексцельзіора" з Джибуті повідомляє: На основі вісток з Абісинії та оповідань мандрівників: **Абісинські вояки заатакували Адіс Абебу і Дессіє. Боротьба в тих районах триває, але з огляду на дощ італійські літаки не можуть брати у ній участи. З деяких інформацій виходилоб, що п о в с т а н ц і з а н я л и А д і с А б е б у та Д е с с і є. Цю останню місцевість захопив буцімто рас Сеюм після завзятого бою, у якому згинуло 7.000 людей.**

РИМ, 3. 8. ПАТ. Урядово заперечують вістку про упадок Дессіє; положення в Абісинії нормальне.

ХТО ФІНАНСУЄ АБІСИНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ?

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Представникові „Сендей Кронікл" заявив негус, що вернеться до своїх військ у південно-західній Абісинії. Женевські невдачі його не знеохочують: він дістане гроші з іншого джерела. Дотеперішні успіхи дуже вдоволяючі.

ГРЕЦІЯ ВИДАЛИЛА ВЕГІБА ПАШУ.

АТЕНИ, 3. 8. ПАТ. Грецька влада рішила видалити з краю ґен. Веґіба Пашу, б. оперативного дорадника абісинського командування. Офіційно заявляють, що не зробили цього під натиском ніякої посторонньої держави.

МОБІЛІЗАЦІЯ нового походу на „кресову" землю.

Як відомо вже зі сторінок „Діла", появилася недавно у польській пресі вістка про конференцію між генеральним інспектором збройних сил Ридзом Сьміґлим, вже в його новому характері співробітника президента, і премієром Славоєм-Складковським та міністром хліборобства Понятовським на тему приспішення земельної реформи, яку переводять в Польщі на основі земельного закону з 28. грудня 1925 р. Згадано там теж, що уряд приготовляє новелю до цього закону з радикальним характером. Це має проявитися головно у значній обнижці норми щодо безлісної хліборобської площі (нормально 180, на сході і в горах 300 га), яка не підпадає під парцеляційний примус, та у полекшенні процедури у купні землі парцелянтами. Мають це перевести шляхом новелізації згаданого закону з 28. грудня 1925 р. у формі президентського декрету, чи звичайним законодатним шляхом у найближчій соймовій сесії в осені ц. р.

Без сумніву проектована земельна акція уряду стоїть у звязку з недавною ухвалою ради міністрів про скріплення чинної політики щодо культурного й господарського розвитку східніх земель, про що згадав я обширніше у своїй статті в „Ділі" (ч. 167) „Посилення польської акції на „кресах".

На сторінках „Діла" (ч. 166) появилася теж стаття „Найпекучіша справа" про земельне питання в Польщі, де за польською пресою подано дотеперішні парцеляційні осяги за час від 1919 до кінця 1935 р. і подрібну статистику. Ввесь розпарцельований у тому часі обшар у цілій Польщі обхоплює величанську цифру 6951 тисяч га землі, якої більшість лежить у східніх і південно-східніх — етнічно непольських воєвідствах. Очевидно, розпарцельована тут земля перейшла у **великій більшості випадків у польські руки** й скріпила значно польський елемент на українських землях.

Не циферна земельна статистика буде предметом нинішньої статті — її можна обговорити докладно тільки в окремій обширній статті, — лише загальні напрямні польської земельної політики, які вказують наглядно, що ведено її **проти життєвих інтересів українского народу,** якщо мова йде головно про розподіл власности землі. Тут слід згадати, що земельна реформа обіймає ріжні ділянки, унормовані окремими законами. На перше місце йде очевидно парцеляція більшої рільної земельної власности з метою створити нові селянські господарства (осаднича парцеляція), як теж доповнити карловаті господарства (сусідська парцеляція). До ділянки земельної реформи належ... рівнож комасація для усунення шахівниці у володінні селянських ґрунтів, дальше меліораційні праці, скасування

грунтових сервітутів, охорона й увласнення земельних орендарів, а в Галичині управильнення гіпотечного стану набутих при парцеляції наділів. Посередньо до аграрної законодавчої ділянки треба причислити теж і віддовженеве закoнодавство, що мало на меті вратувати хліборобство від руїни, яка грозить йому від вірителів.

Суто політичний характер мають властиво тільки ті аграрні закони, що торкаються безпосередно розподілу власности, бо інші закони з аграрної ділянки мають характер технічно-аграрний або правно чи фінансово аграрний і національно-політичний момент виступає тут не так наявно.

В історії кожного народу у корені його істнування є справа землеволодіння. Хто є власником землі, цей паном країни. Не інакше було і в історії польсько-українських взаємин. Нездорові відносини у землеволодінні на українських землях історичної Польщі були одною з рішальних причин польсько-українського зудару, що в наслідку скінчився розгромом і упадком Польщі. Ці причини істнують тут у великій мірі й у відновленій польській державі, що не вважаючи на змінені політичні, економічні й соціяльні обставини продовжує по суті передрозподільну політику. Доказом цього сучасна польська аграрна політика щодо розподілу володіння землею на т. зв. кресах від 1919 р. по нинішній день.

Земельною реформою занявся варшавський сойм-конституанта вже в перших місяцях свого істнування у 1918 р. Тоді впала у соймовій дискусії відома заява провідника польських людовців Вітоса, що аграрна реформа конечна тому, щоби скольонізувати „креси", бо на сході тривкі границі Польщі може означити тільки плуг польського хлопа. Законом з 2. серпня 1919 р. сойм уповажнив раду міністрів видати розпорядок зі силою закону про оборот землею. Такий розпорядок вийшов 1. вересня 1919 р., на основі якого земельні власти мали давати або й ні дозвіл на набуття землі рустикальної (селянської) і домініяльної (дідичівської). Тенденція була ясна. Йшло про те, **щоби не допустити до переходу землі з польських рук в руки українського хлібороба.** Законом з 6. липня 1920 р. утворено повний кольонізаційний апарат у виді головного земельного уряду (опісля міністерства земельних реформ) та окружних і повітових земельних урядів, від яких залежав ввесь оборот власністю землі.

Були це часи збройної большевицької загрози. Якраз у часі, коли большевицька армія дійшла вже недалеко Варшави, сойм для приєднання польського селянства й мас пролетаріяту до участи в оборонній акції держави ухвалив 15. липня 1920 р. земельний закон, що вже в осінніх місяцях того року, після відтиснення большевиків на схід, став підставою широкої кольонізаційної акції українських земель польським елементом зі заходу при помочі держави й авторизованих нею польських парцеляційних установ, з державною установою „Паньствови Банк Рольни" у проводі.

Що більше. Ця сама конституанта видала 17. грудня 1920 р. закон про **військову кольонізацію українських, білоруських й литовських земель в Польщі**, який належить до **унікатів** у сучасному аграрному законодавстві й не має відповідника в ніодній з европейських держав та живо нагадує принципи аграрної політики римської держави з кінця республіки й початків цісарства з кольонізацією римських „кресів" військовими ветеранами. Він і викопав між поляками й українцями в Польщі цю глибоку пропасть, якої не в силі засипати вповні ніяка „нормалізація".

Сипалися дальше наче з питля у млині безчисленні закони, новелі й розпорядки у ділянці аграрного законодавства, яких головним завершенням був закон з 28. грудня 1925 р. про виконання земельної реформи з їх пізнішими додатковими законами й новелями до них. Остаточним вислідом їх є перехід по кінець 1935 р. 6,951.000 га більшої земельної власности в руки дрібних хліборобів, на українських землях у великій більшости **польських.** Переведено не тільки аграрний переустрій, але й зміну у соціяльній і національній структурі, посилюючи у нас значно польський елемент **зі шкодою місцевого українського** та витворюючи дуже грізний фермент на будуче у хліборобській країні з великим селянським перенаселенням і грізною армією місцевого сільського пролетаріяту.

Військові осадники і кольоністи не принесли зі собою до нас вищої культурної техніки й організації — її здебільша вчаться щойно на місці від наших селян на Волині і в Галичині, — зате змобілізували проти себе загал місцевого селянського населення. Витворюється загрозливе положення, що може вже в недалекій майбутності викликати величезну політичну й соціяльну катастрофу для тих, що її приготовили сучасною аграрною політикою.

Найбільш хліборобським воєвідством в Польщі є тернопільське воєвідство, яке виказує найвищий відсоток карловатих господарств, та рівночасно (особливо у середущій і південній частині Поділля) є осідком величезних дідичівських лятифундій з рільним, нелісовим характером. Перенаселення хліборобської площі є тут найсильніше з усіх країв Европи й може рівнатися під цим оглядом хіба з деякими хліборобськими околицями Китаю. Про кольонізацію цього воєвідства зовнішнім елементом не повинно бути й мови, бо дідичівської землі далеко-далеко не вистало б тут для уздоровлення місцевих дрібних господарств. Однак цей економічний імператив остався без значіння, бо якраз **у нечувано перенаселене тернопільське воєвідство спрямовано сильну хвилю кольоністів з заходу.**

Про розподіл земельної власности у типово хліборобському тернопільському воєвідстві з найвищим в Галичині відсотком безлісної рільної управної площі говорять цифри по початок 1934 р. урядового реферату начальника рільного виділу і земельних реформ в тернопільському воєвідському уряді інж. Ющика, що його виголосив на зібранні послів і сенаторів тернопільського воєвідства в Тернополі 12. листопада 1935 р., який роздано приявним. З нього вибираю нижче подані цифри.

В 1919 р. загальний обшар великої посілости понад 180 га на терені тернопільського воєвідства мав 539.717 га, у цьому лісів 203.860 га (на осн. спису з 1921 р.) так, що загальний обшар агрономічних ужитків виносив 335.857 га. Від 1919 р. по 1. І. 1934 р. розпарцельовано 151,182 га, тому сьогодні більша власність тернопільського воєвідства має 184,675 га агрономічних ужитків і 184,376 га лісів. Однак не значить це, щоби тих 184,675 га було запасом землі на цілі аграрної реформи, бо від повищого обшару треба відчислити в 400 земельних маєтках по 180 га, що по думці ст. 4. закону про виконання земельної реформи з 28. 12. 1925 р. є вільні від парцеляційного обовязку. Робить це 73,000 га. До цього треба відчислити вилучення зі ст. 5. згаданого закону в ґльобальній сумі по 1. І. 1934 р. — 15,338 га, то фактичний запас землі має в дні 1. І. 1934 р. 96,337 га агрономічних ужитків, що підпадають парцеляції на цілі земельної реформи.

Зате земельні відносини малої власности на терені тернопільського воєвідства представлялися в 1921 р. так:

Обшар господарств	Число госп.	%
Понижче 2 га	138,941	55.2
від 2—5 га	78,477	31.2
від 5—20 га	31.552	12.5
від 20—50 га	1,183	0.5

Як з повищого зіставлення виходить, селянські аграрні відносини не представляються корисно з причини великого числа карловатих господарств, значного перелюднення села, слабого упромисловлення краю та великого роздроблення селянських ґрунтів.

Як представляється тут санація селянських аграрних відносин? Від 1919 р. по 1929 р. утворено в тернопільському воєвідстві 9,721 нових господарств на обшарі 53.127 га з пересічним обшаром новоутвореного господарства пять і пів гектара. У тому самому часі доповнено 38,124 карловатих господарств обшаром 55,584 га з пересічним додатком на доповнення одного господарства по півтора гектара.

Багатомовні цифри інж. Ющика, що кричать про нечуваний земельний голод селянських мас в тернопільському воєвідстві. Число карловатих нижче пятьгектарових нежиттєздатних господарств виносить тут величезну цифру 217,418 або **86.4 проц.** З цієї цифри шляхом парцеляції більшої власности доповнено всього 38.124 господарств або **17.5 проц. Земельна реформа не обняла зовсім 175.294 карловатих нижче пятьгектарових господарств або 82,5 проц.** Обіймає воно кольосальне число населення 876.470 душ, числячи тільки по пять душ на одно господарство. До цього слід додати сільський безземельний пролетаріят з дуже скромною цифрою 200.000, так, що малоземельне і безземельне сільське населення рахує 1,076.470 душ на около півтора міліона загалу населення, себто приблизно 70 проц. усієї людности воєвідства. На ту усю міліонову сільську бідноту було 1. січня 1934 р. всього 96.337 гектарів рільних ужитків, підпадаючих під парцеляцію або пересічно по пів гектара на одно карловате господарство, не кажучи вже про безземельних!

Мова повищих цифр звільняє мене від ближчих пояснень. А гасло „ні пяди землі в українські руки" лунає тут дальше і трубить його на алярм знову „Звйонзек офіцерув резерви". Для приєднання польських хлопських мас розпочато новий наступ на землю на „кресах", зокрема на Поділлі. Я сам бачив в липні ц. р. на широких панських ланах біля Іваня Пустого в Борщівщині буди польських кольоністів зі заходу, що прийшли там вже цього року і то в околицю, де карловаті господарства сягають 90 проц. Тут співпрацюють і урядові земельні чинники, що натискають всіми способами на дідичів, щоб не продавали землі українським селянам. Під натиском вони це й роблять. Недавно була в польській пресі згадка про дідича з Купчинець в Тернопільщині п. Завістовського з докорами національної зради, що зважився продати місцевим українським селянам „аж" сорок моргів землі. А скільки докорів і шикан витерпів він за це від самих урядових чинників! А якщо і припадково трапиться, що наш селянин купить тепер морг ґрунту при парцеляції, то земельні власти дуже часто не затверджують такого купна, або й сам дідич звертає нашому покупцеві побрану у нього ціну з виразним виправданням, що робить це на приказ згори.

Життя перевело деяку ремедуру й частина землі кольоністів опинилася в руках наших селян за високі гроші. Однак у тих випадках, де був довг у Держ. Рільному Банку, банк цей виповідає нашому набувцеві всю свою вірительність і жадає сплати цілої суми до кінця ц. р.

Проголошується новий наступ для здобуття кольоністами зі заходу чи місцевими поляками всього вільного запасу землі, тому слід і нам придумати й перевести способи оборони рідної землі!

Д-р Степан Баран.

Єгипет і Судан.

КАЇРО, з. 8. ПАТ. В суботу парафовано анґльо-египетський договір, що привертає у Судані політичноправний стан з перед 1854. р. Египет матиме свого представника у раді при губернаторі Судану і військову залогу; египетські урядовці увійдуть до суданської адміністрації. Египтяни могтимуть еміґрувати до Судану. 15. ц. м. підпишуть цей договір у Парижі дефінітивно

Домашня війна в Китаю шаліє дальше.

НАНКІН, з. 8. ПАТ. 300.000-на армія центрального уряду окружила збунтовану провінцію Квангсі, готова до наступу. Кажуть, що марш. Чан Кай Шек обійме провід над нею.

ШАНГАЙ, з. 8. ПАТ. Війська пров. Квангсі заатакували вірні Нанкінові кантонські відділи. Дійшло до завзятих боїв.

—o—

Консолідація Европи = без Совітів.

Основним завданням дипльоматії є: охоронити свою державу від ізоляції, запевнюючи їй якнайсильніших і якнайпевніших союзників, вете ізолювати ворогів, розбиваючи аліянс, що творився би між ними.

Большевицька закордонна служба, зорганізована досвідченим царським дипльоматом Чічеріном і тому вільна від доктринерського баляєту, що паралізує всі ділянки внутрішньої совітської адміністрації, стоїть на висоті свого завдання. Бо одночасно вона користується комінтерном, як найчільнішим помічником і послідовно та доцільно змагає до всесвітньої революції ось якими засобами:

1) Розкладає „буржуазну" сімю народів, викликуючи у її лоні недовіря, розсаджуючи інтриґами всі спроби порозуміння.

2) Нацьковуючи одні держави проти других, вона зокрема намагається ізолювати дипльоматично держави, які в огляду на свій націоналістичний характер і велику внутрішню спаяність та експансивну спроможність є найсильнішими основами немарксівського політичного світу і можуть стати кристалізаційними осередками для евентуального протисовітського фронту; вкінці

3) Закладає висадові бази, з яких одні є політичні, для дипльоматичної й аґітаційної розкладової акції, інші суто мілітарні, для збройного наступу на капіталістичний світ. До такого наступу ведеться тепер політичну „артилерійську підготовку".

Практичну реалізацію таких напрямних не важко помітити. Перш за все Москва вміло вихіснове жах перед реваншем, цей своєрідний прояв політичної істерії, що робить деякі суспільности подібними до нервових жінок. Залякані імперіялістичними апетитами „відродженої римської імперії" турки перші ховаються під червоний покров, віддаючи большевикам ключ їхнього побережжа та випадову позицію на Середземне Море, артерію капіталістичного світу. Непритомну від переляку гітлерівською свастикою французьку Маріянну ловить Літвінов похапно у свої обняття, демократична Чехословаччина наче нетля — кидається на червоне світло з Кремлю, занаркотизована старою декадентською мрією: втопитися у всеслов'янському морі. До Парижа переноситься прогнана з Берліна експозитура Комінтерну, видовжену чехословацьку територію перемінюють большевицькі інжиніри та старшини у ланцюг летунських баз, оперативний шлях для майбутнього наступу червоної армії просто у серце Европи. Роздор у Середущій Европі, викликаний заогненням довкруги Австрії, переляком Малої Антанти перед „аншлюсом" і поворотом Габсбурґів та італьо-німецьким напруженням (яке тепер щасливо минається), витворює каламутну воду, де большевицькій дипльоматії не важко ловити рибу.

Крім того свою позицію у Женеві вихіснував Літвінов, щоб спалахнути святим обуренням, коли Італія чи Німеччина дозволили собі на яку „неблагонадьожність" — над горішнім Нілем чи над Райном та нацьковувати всіх і вся проти небезпечних для реалізації ідеї Маркса націоналістичних великодержав. Дійшло до того, що з европейських великодержав одинокий СССР мав вільні руки — решта Европи замотувалася у густі сіти містерно помотаних конфліктів. Вихіснуючи безсилля „буржуазного" світу, Кремль хитро підготовив дипльоматичну атаку на Дарданелі та з вдоволенням глядів, як льокарненські держави, покинені Італією, не мають змоги мирно вирішити ренську заковику. Без співділання Італії Англія станула у льокарненській справі перед прикрою альтернативою: або заанґажуватися зовсім по боці Франції, заогнюючи взаємини з Німеччиною, або лишити Францію безпомічну — тим самим беззастережно у большевицьких обіймах.

Дипльоматичний ґордійський вузол зашморгнувся так сильно довкруги Европи, що лише широкий, спільний, повний самовідречення жест міг його розтяти. Британська дипльоматія, яка все вміє сягати зором поза нинішній день, та яка свідома своєї відповідальности не лише перед імперією, але й перед Европою, нечайно покинула санкційну позицію, якої дотепер боронила з таким сильним — і зрештою оправданим з погляду імперіяльних інтересів — завзяттям. Кінець санкцій та середземноморського порозуміння вивів Італію з її ображеного „спльендід айзолейшен": вона погодилася взяти участь у льокарненській конференції. Не могучи продовжувати свою акробатичну гру на напруженій линві, розіпнятій між Римом і Льондоном, Німеччина вечайно пристосувалася до ідилічної загальної ситуації та зробила два примирові жести: у сторону Риму — закидаючи плян насильного аншлюсу, та Льондону — приймаючи запрошення на льокарненську конференцію.

Рівночасно британська дипльоматія спаралізувала правничі совітські успіхи у Монтре, вєднуючи собі Туреччину, знову піднесену до становища сторожа чорноморських проливів.

Кілька тижнів минуло від припинення санкцій, а вже Літвінов не пізнає політичного обличчя Европи. Ще лише Франція та Чехословаччина конвульсійно тримаються червоного престола, насторожені проти Німеччини, — решта Европи щораз більше консолідується.

Дипльоматична конфіґурація з природи рухлива, тому й теперішню ситуацію слід оцінювати на холодно, без зайвого оптимізму. Всетаки можна радіти, що тепер, коли еспанське повстання ліквідує найсильніше в західній Европі огнище большевицької революції, Кремль не має вже тої догідної дипльоматичної позиції, тої свободи рухів, що колись.

(гал.)

Для нашої будучности не байдуже, чи громадянство сплатить інвалідам затягнений довг, чи покине їх безпомічних власному терпінню!

ПОДЯКА.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „Карпатія" у Львові за дуже скоре виплачення повної обезпеченої суми по моїй бл. п. дружині Евгенії Пупко. До зложення цеї публичної подяки почуваюся тимбільше зобовязаний, що моя бл. п. дружина була обезпечена у Товаристві заледви від літа 1935 р.

Таке кулянтне поступовання Товариства уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя найширшим кругам української суспільности.

Іван Пупко,
учитель у Підмихалю.

2463

По широкому світі.

Арґентина запросила на днях всі американські уряди на панамериканську конференцію, що відбудеться в листопаді у Буенос Айрес.

Австрійська поліція ствердила, що демонстрацію на олімпійському святі зорганізувала тайна централя націонал-соціялістичної партії. В заворушеннях брали участь також комуністи.

В Альжирі убили великого муфтія у хвилині, як виходив з мечету. Убивство має політичне підложа.

Повстанцям забракло муніції?

МАДРИД, 3. 8. Авас. Ліве крило республиканських військ посувається вперед, не стрічаючи опору. Правдоподібно повстанцям забракло муніції.

СЕВІЛЛЯ, 3. 8. ПАТ. Повстанчий радіокомунікат повідомляє, що на північ від Мадриду положення без змін. Повстанці укріплюють новоздобуті позиції.

ЦИВІЛЬНА ҐВАРДІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ДО ПОВСТАНЦІВ.

ЛІССАБОНА, 3. 8. ПАТ. Ген. Кієпо де Лляно заявив через радіо, що за два останні дні чимало відділів цивільної ґвардії перейшло на сторону повстанчих військ.

БІЙ ПІД ҐІБРАЛЬТАРОМ.

ҐІБРАЛЬТАР, 3. 8. ПАТ. Вчора пополудні недалеко Ґібральтару 2 повстанчі гидроплями бомбардували 2 республиканські кружляки, що відповідали вогнем. Перестрілка тривала коло 40 мінут, але не дала ніякого висліду.

ПОВСТАНЦІ ЛЕТЯТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Як повідомляють з Тетуану, 3. дивізія чужинецької леґії приготована до транспорту повітряним шляхом до Еспанії.

Як подають з Ліссабони, республиканські війська спалили засіви здовж портуґальського кордону.

НЕВДАТНА ВИПРАВА АРИСТОКРАТІВ.

ЛІССАБОНА, 3. 8. ПАТ. Кольона, зложена з 1500 еспанських еміґрантів, з того 900 аристократів, намагалася получитися з військами, що наступають на Мадрид, але недалеко Саляманки республиканські війська її відкинули.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Еспанські урядові літаки відплили з Танжеру до Европи, що помітно злагіднило ситуацію.

Шеф штабу повстанчих військ отаман Армадо заявив, що повстанці не замовляли закордоном ніяких літаків. Італійські гидроплями прилетіли лише, щоб забрати італ. громадян.

ЧУЖІ ЛІТАКИ.

ҐІБРАЛЬТАР, 3. 8. ПАТ. Подорожні, які приїхали з Танжеру, бачили гидроплями чужих держав, що причалювали до ріжних пристаней еспанського Мароко.

Британський амбасадор покинув Еспанію.

ДИПЛЬОМАТІЯ ЛЬОКАЛІЗУЄ ЕСПАНСЬКУ ПОЖЕЖУ.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. **Британський амбасадор з цілим персоналом амбасади приїхав до Анде.**

РИҐА, 3. 8. ПАТ. Еспанський посол в Ризі повідомив латвійський уряд, що з огляду на події в Еспанії подається до димісії.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 3. 8. ПАТ. Еспанський консуль в Сантос подався до димісії.

ЛЬОНДОН, 3. 8. ПАТ. Як повідомляють добре поінформовані британські кола, французький амбасадор доручив учора брит. урядові ноту з пропозицією переговорів над договором, яким держави зобовязались би не встрявати в еспанські справи. Заінтересовані міністри вже телефонічно радилися над французькою нотою, що зробила на них добре перше враження.

Ґранати з церковних дзвонів.

МАДРИД, 3. 8. ПАТ. Міністер торговлі та промислу заявив, що еспанські фабрики муніції продукують денно коло 800.000 набоїв. Сконфіскованих церковних дзвонів уживають до виробу ґранатів.

ХТО ХОЧЕ, МОЖЕ В ТЕ ВІРИТИ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Секретаріят французької комуністичної партії видав на прохання центр. ком. еспанської партії комунікат такого змісту: **Еспанський нарід не задумує вводити диктатури пролетаріяту, лише боронить республики** при пошануванні свободи. У цій справі обєдналися всі працюючі верстви населення та організації не лише ліві, але й одна кооперативна — а саме баскійська, зложена з католиків.

КОНФІСКАТА ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як подають з Мадриду, уряд загрозив, що сконфіскує всі торговельні та промислові підприємства, яких власники утікли і які не будуть урухомлені до 48 годин.

ПОЩО МАДРИДСЬКИЙ УРЯД ПОСИЛАЄ ЗОЛОТО ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як подає „Аксіон Франсез", за час повстання еспанський уряд вислав до Парижа три посилки золота вартости 60,000.000 франків, з того 9,000.000 переказав до антверпійського відділу Парисько-голяндського Банку. Еспанський шарже д' афер у Брюсселі здається тому зложив димісію, що есп. уряд закуповує зброю у Франції.

НЕДИСКРЕТНИЙ ЧАСОПИС.

МАДРИД, 3. 8. ПАТ. Поліція сконфіскувала суботнє число щоденника „АБЦ", у якому появилася знимка людових міліцістів, що виносять ріжні предмети з церковної крипти. Директора часопису арештовано

Оцінка положення.

ПАРИЖ, 3. 8. ПАТ. Як виходить з мадридських комунікатів та зі звітів кореспондентів паризької преси, останніми днями положення не змінилося. Фронт на Сієрра Ґадарама не пересунувся. Щоправда, мадридський кореспондент Аваса твердить, що повстанці відступили там на 7 кільометрів, але кореспондент „Парі Суару", що сам звиджував фронт, оповідає, що повстанці заняли відомий провал Сомосієру і тепер находяться на 12 кільометрів на південь від нього.

На півночі 3 повстанчі кольони машерують на Більбао і заняли м. Ориуна.

З української преси.

„Не гасіть святого вогню!“

В останньому числі „Кооперативного Молочарства“ за липень—серпень ц. р. находимо під повищим наголовком вступну статтю, яка цікаво характеризує підхід українських масових низів до кооперативної ідеї і праці та одночасно кидає жмут світла на відносини внутрі кооперативного світа. Тому, що та стаття вартісна однаково провідними думками, як теж авторитетна з уваги на особу її автора, керманича одної з найповажніших українських кооперативних централь, передаємо її з невеличкими скороченнями.

Хто вмів дивитись та хто хоче бачити — цей мусів запримітити в останніх часах величезний підйом серед нашого загалу на селі у відношенні до кооперативних змагань та національного життя взагалі. Не менш уважливо ставиться до тих питань наше міське населення. Хто тільки раз мав змогу приглянутись до якогонебудь кооперативного свята, сільськогосподарської або іншої імпрези в цьому році, на якому тисячні маси свідомо, твердо і витривало маніфестували свої почування, той мусить поважно застановитись над причинами і наслідками тих проявів. Це безперечно величезний зріст зрозуміння ваги і глибока пошана до всякої національно-творчої праці серед нашого загалу, а вслід за цим незломна, сильна воля прямувати дальше по обраному й одиноко доцільному шляху.

Щож на той стан зложилося? Не можна заперечити, що в тому всьому є багато підсвідомого вичування на підставі т. з. „здорового хлопського розуму“, який приглядаючись внутрішнім і зовнішнім проявам, відчуває своєю кровю, своїм цілим естом, що рідне, а що чуже, що добре, а що лихе. Але всетаки у подавляючої більшости наших громадян є це на підставі істнуючих осягів свідома оцінка великої ваги власної кооперації не тільки для добра обеднаних селян, але передовсім для всього загалу і грядучих поколінь.

Минулись безповоротно повоєнні часи кооперативного „романтизму“, від якого часто, внаслідок мильної пропаганди, очікувало наше населення малощо не чудес. Коли сподівані, подекуди несовісно обіцяні чудеса не приходили, то наслідком того наступило в нашій кооперації деякого роду збайдужіння. Аж на чергу прийшла „переоцінка цінностей“ і наші кооператори замість мрій зачали ставити перед очі тверду, але певну працю, що у своїм висліді дає може не дуже ефектовні, але переконливі і благородні твори.

Годі теж заперечити, що в тому всьому помогли нам чимало зовнішні чинники, що у своїй короткозорости ставили подекуди перешкоди там, де їх в загально-господарського становища найменше можна було сподіватись.

Нині є вже свідома і підсвідома народня стихія, яка якслід оцінює досягнення, а ще більше здає собі справу про намічені цілі. Вся ка стихія не знає вже віяких перешкод, і коли навіть на деякі наткнеться, то вона їх безпощадно торощить.

Тепер ціла штука в тому, щоб ось цю здорову стихію спрямувати на правильний шлях в інтересі одиниць та загального добра. З цього повинні собі вдавати справу ці, кому слід, що всякі спинювання і придушування стихії — це тільки передишка на те, щоби непогамована стихія проявилася в іншому місці зі здвоєною силою.

Про це повинні передовсім тямити наші кооператори, що мають перед собою величезний людський творчий капітал і від них саме залежить, чи вони його як слід зрозуміють та зуміють вивести на висоту благородних змагань і осягів

Ці зпоміж кооператорів, які звикли виправдувати свої господарські невдачі малою свідомістю загалу і закриваються такими фразами як нпр., що „загал домагається високих зачетів, загал не годиться на вплачування уділів, загал не має зрозуміння для потрібних інвестицій в кооп. молочарстві, загал ставиться з резервою до інтелігентського працівника на селі, загал грозить, що відійде, а дехто навіть відходить від рідної установи“... і т. п., — це звичайне непорозуміння.

В таких випадках можуть бути тільки дві причини невдачі і то виключно з вини тих кооператорів: 1) У першому випадку *вони самі до сьогодні не зуміли оформити напрямних істнуючої стихії, не поставили перед очі загалу наших остаточних змагань і їх цілі и всю ширину.* Колиж вони самі стараються притягнути все населення до кооперативної співпраці такими дрібничками, як обіцянки зачетів, вищої виплати, нестягання уділів і т. п., то щож дивуватись менш досвідченим селянам, які починають думати тими катеґоріями, бо нічого більше не бачать в цій рідній кооперативі, крім дрібничкового матеріялістичного бізнесмана. Ба, навіть у цих останніх випадках шаржування словами „загалу“, є тільки звичайним самообманом бо, як уже вище сказано, наш справжній загал свідомо чи підсвідомо вже перестав так дивитись на кооперацію. Тут маємо певне до діла зі слабовільними, хиткими, в глибині душі особисто не віруючими у велич нашої праці провідниками кооперації, для яких голос кількох крикунів є рівнозвучний з голосом загалу. Хайби вони раз зважились на пробу твердого і послідовного поставлення справи, коли йде про речі великі і справді для добра загалу! Тоді певне переконаються по короткім часі, що [illegible] свій загал будуть мати по своїй стороні.

2) Інша причина *невдачі кооператив лежить часто в неправильній особистій і громадській поведінці поодиноких кооперативних провідників.*

Коли провідник уважає кооперативне підприємство за своє „подвірячко“ і поводиться так, немов би це був його власний „фільварок“, на якому господарить як сіра гуска, то нічого дивного, що тоді свідомий загал відноситься до такого підприємства, як до чужого.

З другого боку, коли кооперативний провідник у своєму особистому і громадському житті поводиться так, що рівночасно заперечує всі проповідувані ідеали, що так скажемо, „на експорт“, то хайже не дивується, що й загал не хоче вірити у ці ідеали.

Збираючи це все, приходиться нам ще раз ствердити, що в нашім народі саме під цю пору істнує величезний засіб стихійної творчої енергії, який треба нам всесторонно використати, тому кличемо до всіх: не гасіть цього святого вогню!

А. Палій.

XV. Міжнародній Конґрес „Pax Romana“ в Австрії.

Загальні враження. — Учасники. — Привіти. — Ділові наради. — Велика політична промова канц. Шушніґа.

Прегарний, старовинний Зальцбурґ — місто першого місіонаря між ґерманами св. Руперта, осідок архиепископа, що до нині зберігає титул „primas Germaniae“, в новіших часах — це місто Моцарта, цей австрійський Ваймар зароївся вже 28. липня від соток академічної католицької молоді ріжних рас, народів та мов. Крім студентів університету можна побачити велике число старших католиків, протекторів, т. зв. сеніорів ріжних католицьких академічних організацій. Число учасників вже вечором 28. липня дійшло до 600 людей, які репрезентували 37 націй. Найчисленніша делеґація французька, ок. 50 людей, доволі численна англійська, та польська (понад 20 осіб). Українців репрезентує 6 осіб, отже як на націю без власної держави кількість зовсім поважна. Зі старших у склад української делеґації входить о. **д-р І. Гриньох**, духовник „Обнови“, **проф. М. Чубатий** від сеніорів „Обнови“, зі студентів голова „Обнови“ студ. І. Паук, студентка М. Білинська. Українське студенство з Бельгії репрезентує Микола Граб і його дружина п-ні Граб, бельгійка.

Неофіційна частина конгресу почалася товариськими сходинами в ресторані на т. зв. Mönchsberg-у. Електрична вінда витягає сотки учасників на 80 м. високу скелю, що панує над містом, освіченим рефлекторами з цієї гори. Після привітних промов господарів та духовного асистента „Pax Romana“ о. Ґремо (швайцарця) затяглася товариська гутірка після студентської пісоньки „Gaudeamus“ далеко поза північ.

На другий день (29. VII.) відбулося святочне відкриття конгресу в салі „Карабінієрі“. Конгрес відкрив теперішній голова організації д-р Теодор Файґер (австр. німець), зясувавши учасникам головну тему конгресу „Католицький академик у культурі сучасности“. Опісля конгрес витав бурмістр Зальцбургу, краєвий начальник, місцевий архиепископ д-р Вайц. Після того відчитано привітні письма від папи Пія XI, президента Австрії Мікляса, канцлера Шушніґа, кардиналів: віденського Інніцера і польського Гльонда, архиепископів париського, англійського з Вестмінстеру та Митрополита Андрея Шептицького. З черги цілу низку привітів виголосили представники делеґацій в цілости або частинно у своїх рідних мовах. Сензацією (головно для славян) було, коли перший з огляду на поазбучну чергу в імені бельгійської делеґації явився на трибуні з жовто-блакитною стяжкою українець п. Граб та став промовляти (по французьки) в імени бельгійців, яких репрезентацію йому поручено. Далі слідували привіти в поазбучнім порядку країв делеґацій. В імени українців витав конґрес голова „Обнови“ Паук, в українській та німецькій мові. Промовець вказав на окремішню ролю України на межі Сходу і Заходу, на межі большевицького варварства і християнської культури Европи: Як колись проти азійського варварства, так і нині — говорив промовець — Україна несе на своїх плечах головний тягар боротьби з большевизмом, тому гарячо витає всесвітню організацію католицької академічної молоді „Pax Romana“ як певного помічника в нашій боротьбі проти безбожницького комунізму.

Зрештою конгрес в Зальцбурзі не вів зовнішньої ділової праці. Пополудне (29. VII.) минуло на огляданні міста. Опісля відбулося засідання секції студенток „Пакс Романа“; українок репрезентувала п-на М. Білинська і п-ні Граб (бельгійка). Вечором учасники взяли участь в симфонічнім концерті (серенада Моцарта), а на другий день в 10. год. рано окремим поїздом учасники виїхали до Кляґенфурту, де йшли ділові наради конгресу. Через чарівні залежні Альпи віз електричний поїзд учасників т. зв. Fauerbahn до Кляґенфурту, де в 5 год. пополудні почалися дальші праці конгресу загальними зборами в салі Musikverein-у. По привітах місцевих представників влади виголосив велику, майже півторагодинну політичну промову канцлер Шушніґ, що з огляду на недавнє замирення з Німеччиною, набрала спеціяльного значіння.

Канцлер Шушніґ у своїй промові, виголошеній з верою і патосом, що в деяких хвилинах нагадували промови Гітлера до радія, підкреслив, що Австрія має бути нині осередком католицької та цієї німецької культури, яка вміє також шанувати і культури других народів і особисту свободу одиниці. Окрему ролю в середущій Европі мала стара і має нова Австрія. Стара Австрія мала місію кольонізувати великі простори і поширювати німецьку культуру між іншими народами. Завданням старої Австрії було розвязати якнайкраще національне питання в середущій Европі. **Вона його щоправда — говорив канцлер — не розвязала, але всетаки як найкраще розвязувала, краще як сукцесійні держави, яким канцлер доброї розвязки бажає зі щирого серця.**

На руїнах старої Австрії повстала нова Австрія. Вона нині має два завдання: оборону своєї незалежности і оборону мира в середущій частині Европи. Австрія боронить у себе свободи одиниці на її переконання. Це торкається теж австрійських націонал-соціялістів. **Національний соціялізм може істнувати в Австрії, але тільки при позитивнім наставленні до самостійности Австрії; всякі інші компроміси виключені.** Ми бережемо Австрію для розвою християнського і німецького сумління. Не йде тут про політичний католицизм, але Австрія не піде ні проти Церкви, ні не перейде до порядку над засадами католицької віри. Отсі старі правдиво німецькі традиції хоче канцлер розворушити в серцях і душах австрійського народу. Нема двох думок, що ця промова виголошена перед численною міжнародньою авдиторією, надана до радія, матиме велике політичне значіння.

Вечором цього дня учасники обговорювали ще організаційні справи „Pax Romana“ та вислухали звідомлення Генерального Секретаріяту.

В пятницю (31. VII.) почалися реферати до головної теми конгресу. Реферати виголосили професор фільософії в париськім Католицькім Інституті Марітен та проф. унів. в Ізбруку Строгаль. Конгрес радитиме у Кляґенфурті до 3. липня, опісля переноситься до Відня, а 8. серпня покінчить свої наради.

ВІСТИ З ОЛІМПІЯДИ.

ВІДКРИТТЯ ОЛІМПІЯДИ.

В суботу, 1. ц. м. почалися в Берліні ріжні святочні обходи, звязані з відкриттям Олімпіяди. Врانці, в год. 10-тій передполуднем відправив папський нунцій Орсеніго в берлінській катедрі Службу Божу, на якій були присутні члени міжнародного олімпійського комітету, провідники окремих олімпійських дружин і почесні гості Олімпіяди. Окреме богослуження відправилось у евангелицькім костелі. По богослуженні пішли всі гості й делегати під памятник поляглих, де зложили вінці на могилі невідомого жовніра. В год. 12-ій вполудне приняв премієр Ґерінґ в старім музею членів Олімпійського Комітету. Відтак всі пішли на відкриття табору гітлерівської молоді. Участь у таборі бере 25.000 молоді.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ У БЕРЛІНІ.

В часі відкриття табору гітлерівської молоді прибігли до Берліна олімпійські гінці з вогнем із Олімпу. Гінців витали на вулицях десятки тисяч осіб. Змагун, що ніс вогонь, перці за все пішов до палати президента, де привитав канцлера Гітлера, а відтак у супроводі привітальних окликів переніс олімпійський вогонь до табору гітлерівської молоді.

АВДІЄНЦІЯ В КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА.

Перед відкриттям самих Ігрищ відвідали канцлера Гітлера члени міжнародного олімпійського комітету і почесні гості. Президент олімпійського комітету подякував канцлерові в імені цілого комітету за імпозантну організацію Ігрищ. Всі уладження на олімпійськім стадіоні — як сказав президент олімпійського комітету граф Лятур — переступають границі найсміливіших мрій. Всі учасники Олімпіяди повернуться в Олімпіяди домів із якнайкращими споминами. Канцлер Гітлер висловив свою радість з цього приводу, що може гостити в Берліні представників усіх народів світа. Притім запевнював, що німецький уряд старатисьме з усіх сил, щоби участь в Олімпіяді причинилась до дальшого мирного зближення усіх народів. Потім канцлер подякував німецькому олімпійському комітетові за взірцеве уладження Ігрищ. По авдієнції приняв канцлер гостей сніданням. Із канцлерської палати поїхали всі гості вулицею „віа тріюмфаліс" на відкриття Ігрищ. Авта їх посувалися поволи між шпалірами, уставленими на довжині 10-ох кільометрів. Останній виїхав канцлер Гітлер.

XI. ОЛІМПІЯДА ВІДКРИТА.

Точно в 16-тій годині відбулось відкриття XI. Олімпіяди. Вже дві години перед відкриттям стадіон був виповнений до останнього місця. Погода видавалась від самого ранку прегарна, але перед самим початком дрібний дощ зросив стадіон і тисячі парасоль виросли над стадіоном. Над стадіоном плив маєстатично повітреплав „Гінденбурґ". Перед почесною трибуною уставився баталіон райхсвери. На трибунах розсілися гості з цілого світу. Між іншими був теж відомий шведський подорожник Свен Гедін, перший переможець Атлянтику полк. Ліндберґ із жінкою, представники дипльоматичного корпусу, члени міжнародного й німецького олімпійського комітету. Кілька хвилин перед четвертою уставили біля вежі батерію гармат. Представники всіх народів уставились на стадіоні в двох рядах, а перед кожною групою держав один змагун транспарент з назвою держави.

Точно в год. 4-ій приїхав канцлер Гітлер у товаристві міністра внутрішніх справ д-ра Фріка, перейшов перед чолом почесного баталіону і при звуках фанфар заняв місце в льожі. Канцлера повитали оплески стотисячної товпи. По правій стороні Гітлера сидів граф Лятур, а по лівій президент німецького комітету Левальд. Орхестра відіграла німецький національний гимн і „Горст Вессель Лід".

ПРАПОРИ ЙДУТЬ УГОРУ.

Заграли олімпійські дзвони і прапори всіх народів, що беруть участь в Ігрищах замаяли високо над стадіоном. Відтак почалась дефіляда, що тривала 40 хвилин. На початку дефіляди ішли греки. Грецьку дружину провадили: наслідник престолу князь Павло, президент грецького комітету і маратонський переможець першої Олімпіяди 65-літній старець грек Люїс. За греками ішли египтяни в червоних фезах, арґентинці, австралійці, бельґійці, мала дружина бермудських островів, Болівія, Бразилія, Болгарія, Чіле, Китай, Костаріка, Колюмбія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Велика Британія, Гаїті, Голяндія, Індія, Ісляндія, Італія, Японія, Югославія, Канада, Латвія, Ліхтенштайн, Люксембург, Мальта, Мексик, Монако, Нова Зеляндія, Норвегія, Австрія, Перу, Філіпіни, Польща, Румунія, Швеція, Швайцарія, Полудн֊ева Африка, Чехословаччина, Туреччина, Мадярщина, Уруґвай, Америка, й на самім кінці Німеччина. Найсильніше оплескували глядачі дружини Греції, Італії, Австрії, Фінляндії та очевидно, Німеччини.

Привіт XI-ій Олімпіяді, творця Олімпіяди, барона Кубертен награли на грамофонових кружках. Канцлера Гітлера і гостей привитав д-р Левальд і просив канцлера відкрити Ігрища.

Серед глибокої тиші проголосив канцлер Гітлер відкриття XI-ої Олімпіяди. При звуках фанфар і гарматних сальв піднесли на головну щоглу олімпійський прапор. На всі сторони світа випустили 30 тисяч голубів, що мають сповістити про відкриття Ігрищ.

ОЛІМПІЙСЬКА ВАТРА ГОРИТЬ!

Орхестра відіграла олімпійський гимн, а грек Люїс вручив канцлерові Гітлерові оливну галузку як символ **Миру** й олімпійської **Перемоги.** В тім менті вбіг на стадіон німецький змагун у заступстві старенького Люїса і запалив смолоскипом олімпійську ватру, що горітиме на берлінськім стадіоні 16 днів і 16 ночей.

В імені всіх олімпійських змагунів зложив Рудольф Ісмаєр олімпійську присягу такого змісту: „Присягаємо, що на олімпійських ігрищах будемо змагатися по лицарськи, згідно з правильником, для слави спорту і прапорів наших держав!" На тім покінчилося святочне відкриття Олімпіяди.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОНКУРС.

У звязку з відкриттям Ігрищ признали в пятницю 31. м. м. нагороди в ріжних ділянках спортового мистецтва. Найбільше нагород добули німці (5 золотих, 5 срібних і 2 бронзові медалі).

ЧОМУ ВИКЛЮЧИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕЛЄҐАТА

В пятницю 31. м. м. закінчилися в Берліні засідання міжнародного олімпійського конґресу. Як це ми вже подавали Міжнародній Комітет виключив американського делеґата за ворожу діяльність у відношенню до канцлера Гітлера і Гітлерівської Німеччини. Мотиви цього рішення щойно тепер подали до відома і мають вони сильні політичні ціхи. Представник Америки Янке був проти відбуття Олімпіяди в Берліні з мотивів наскрізь політичних і вів у тому напрямі гостру пропаґанду. Вже передтим радив йому предсідник міжнародного комітету граф Лятур, щоби він зрікся свойого становища в Комітеті, тому що всі інші члени одноголосно рішили вибрати Берлін. Тепер на засіданню в Берліні Лятур поставив внесок вичеркнути Леа Янке з листи міжнародного комітету за зломання приписів цеї інституції. Внесок ухвалили, при чому цікаве, що навіть два інші делеґати Злучених Держав не голосували проти внеску, тільки здержались від голосування. При тім треба зазначити, що Янке зовсім до Берліна не приїхав.

ЕСПАНІЯ І ЛИТВА НЕ БЕРУТЬ УЧАСТИ.

Еспанський олімпійський комітет повідомив орґанізаторів, що з причини теперішньої політичної ситуації в Еспанії, еспанська дружина не може приїхати на Олімпіяду. Натомісць не повідомила зовсім орґанізаторів Литва, що теж не прислала дружини.

НАЙБЛИЖЧА ОЛІМПІЯДА В ТОКІО.

На засіданню Міжнародного Олімпійського Комітету рішили, що найближча Олімпіяда в 1940 р. відбудеться в Токіо. Конкурент японців, фінляндія відпала, добувши меншість голосів.

РАДІСТЬ У ЯПОНІЇ.

На вістку про визначення Токія на місце осідку XII. Олімпіяди, настала в Японії небувала радість. Фабричні ґудки й корабельні сирени сповістили цю радісну вістку японському населенню. На вулицях Токія уладили штучні вогні. В неділю відбулося в Токіо спеціяльне олімпійське свято, в якому взяли участь всі олімпійські орґанізації. На пятьох площах горіли штучні вогні. На трамваях, автах, залізницях і літаках повимальовували олімпійські емблеми. Ціле місто потапає в повені національних і олімпійських прапорів.

ЗАМІСТЬ ЛАВРОВОГО ВІНЦЯ — ОЛІВЕЦЬ.

Американську змагунку Елінор Голм виключили були з дружини за те, що вона на кораблі постійно і витревало впивалась. Коли упімнення нічого не помогли її виключили з дружини. Амбітна американка приїхала таки до Берліна. Появилась була навіть поголоска, що її помилували, одначе вона виявилась фальшивою. Всеж таки на цілім скандалику вона заробила, бо ласі на рекляму американці зорієнтувались, що на тім можна заробити і скомпромітовану змагунку заанґажували на спортову кореспондентку американської пресової аґенції „Трансконтінентил Нюс". Пані Елінор Голм мешкає тепер у найкращім, люксусовім, берлінськім готелі „Адльон" і замість добувати олімпійські лаври на стадіоні, добуває їх з олівцем у руках на журналістичній трибуні.

ВЗІРЦЕВА КОМУНІКАЦІЯ.

Олімпійська гарячка не покидає Берліна ні на мент. Берлінська поліція здала взірцево іспит з кермування вуличного руху. Тисячі авт переїздять разураз у своїх напрямах, не задержуючись у місці ні хвилину. Із перонів надземної і підземної залізниці викидають спеціяльно побудовані підойми тисячі глядачів відразу на стадіон. В неділю стадіон виглядає уже зовсім інакше як у суботу. Біжню визначили білими лініями і в ріжних місцях вибудували окремі схови для фільмових апаратів, так що робитимуть оригінальні знимки бігів з долини. Для ілюстрації гарячкового руху в Берліні слід відмітити, що до Берліна приїхало приблизно 2.000 надзвичайних поїздів. В місті приготовили 240 тисяч приватних кватир і 25 тисяч ліжок у ріжних готелях і пансіонах. Берлінські ресторани приготовили страви до смаку своїх гостей. Ріжні національности можуть дістати свої улюблені страви.

ОЛІМПІЙСЬКІ ТАЛІСМАНИ.

Спортовці теж мають свої пересуди і свої повіря. У звязку з тим описують берлінські часописи ріжнородні талісмани, які змагуни носять із собою. Один індійський гаківковий грач все ходить у блакитнім турбані. Один египтянин носить на золотім ланцюшку скарабея, що нібито приносить йому завжди щастя. Інший знову змагун носить у шкіряному портфелі листи своєї судженої і з ними ніколи не розстається. Ще інший видзвонює десятками ріжних медаліонів, замкнених у бляшаній коробці, що він її носить під пахою. Одначе найоригінальніший талісман це пляшечка води з Ґанґесу, зашита в турбані. Деякі змагуни жалуються, що вже мають мозолі на пальцях, стільки автографів мусіли ріжним ентузіястам олімпіяди дати.

Властиві спортові імпрези почалися аж в неділю. На них осягнули змагуни прегарні осяги, що про них пишемо в нашій спортовій рубриці.

НОВИЙ ІНСПЕКТОР ПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ ПОЛЬЩІ.

В понеділок 3. серпня призначено ґен. Зайонца, новоіменованого команданта VI. О. К. у Львові ґенеральним інспектором повітряної оборони на місце трагічно помершого ґен. Орліч-Дрешера.

Командантом VI. О. К. у Львові призначений ґен. Токажевський.

ТАЄМНЕ ВБИВСТВО.

ПЕРПІНЯН, 3. 8. ПАТ. З Барсельонї надійшли вістки, що невідомі справники застрілили з револьверу голову професійного союзу робітників у Катальонії. В Барсельоні побоюються, що це вбивство доведе до розламу народнього фронту.

СТИХІЙНІ КАТАСТРОФИ.

ПОРТО АЛЄҐРЕ, ПАТ. Із Сан Борія повідомляють, що перейшов там сильний буревій, що знищив 40 домів, позривав електричні проводи на просторі 5 км., позривав з дахів касарень майже всю бляху і кинув її на 600 м. далеко і повиривав із корінням столітні дерева. Є один убитий, багато ранених.

ТОКІО, ПАТ. Над півд. частиною Кореї перейшла катастрофальна злива. 17 осіб згинуло, 7 пропало без вісти, а около 100 було ранених. Матеріяльні втрати великі, вода забрала ок. 130 домів

Багато допомогли Рідній Школі ті особи й установи, що подарували їй облігації народової позички. Хто має такі облігації, зволить негайно прислати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

УПРАВА ТЮТЮНУ У ПОЛЬЩІ.

Відчит інж. З. Межеевського, виголошений на авдиції Польського Радія у Варшаві дня 11. V. 1936. р.

Для багатьох слухачів радія управа тютюну є з певністю мало відомою справою. Однак управа тютюну у Польщі сягає дуже давних часів, бо вже за володіння Стефана Баторія тютюн перенесли зі Стамбулу до Польщі, спершу як рослину для прикраси, гідну королівських і магнатських городів. У розмірно короткому часі управа тютюну поширюється до того, що вже за часів Яна Собеського зроблено умову з Людвиком XIV. на доставу тютюну з Польщі до Франції і то тютюну дрібнолистного, щляхотного, прозваного „Сахнівським“ від місцевости Сахнівка, що була тоді головним осередком управи.

У році 1764 находимо вже перші сліди податку від тютюну, що його ухвалив Конвокаційний Сойм. Кількадесять літ пізніше продукція краевого тютюну доходить до міліона кг., що приносить Державному Скарбові приблизно 1 і 1/2 міліона золотих доходу.

Перед світовою війною управляли тютюн на польських землях у всіх трьох займанщинах і покривали потреби тільки найнижчих родів. Світова війна знищила майже цілком управу тютюну, так, що в часі від 1918 до 24 року управляли тютюн тільки для власного вжитку, без ніякої організації ні напрямної.

Щойно коли у році 1922 Сойм ухвалив закон про Польський Монополь Тютюневий, де заборонив управу тютюну для власного вжитку, Дирекція Монополю взялась за відповідну організацію управи тютюну. Маючи досвід малий, початок був тяжкий, при цьому більша скількість давніх ферментаційних магазинів була знищена, а фабрикаційні потреби Польського Монополю Тютюневого були інші як давніше у займанських державах. Тимто був скромний осяг управи у першому році її відбудови у 1924 р., коли управляли тютюн тільки на 679 га при пересічнім урожаю 982 кг. з гектара і загальнім зборі 630.000 кг. Однак з часом більшала скількість гектарів, де садили тютюн, збільшався пересічний його збір з гектара, а далі з року в рік кращае і якість краевого сирівця.

Тютюневий Монополь творить власні досвідні станиці, на зразок наукових заведень, також власну стацію дослідів, де шукає якнайширшого застосування для краевих сирівців.

Десять літ праці над розвоем краевої управи тютюну дали вже поважні висліди і дають змогу покрити 50% фабрикаційних потреб краевого сирівця.

Побіч махорки та угорського городового тютюну впроваджують нові роди тютюну, тяжкий Кентуцкі і Віржінію, у великім розмірі упромисловлюють оріентальний тютюн як Пиккулак і Трапезунд. Тепер управляють також Герцеговину.

У році 1935 управа тютюну займала простір 5380 га, де зібрали пересічно 20,5 сотнарів з гектара, при загальнім зборі 11 міліонів кіля, за що заплатив Монополь поверх 10 міліонів золотих.

Управу тютюну у Польщі нормує розпорядок Міністра Скарбу з дня 19. VI. 1932 р. і розпорядок з дня 30. березня 1935 р., на яких підставі створили 11 Заведень Управи Тютюну з осідками у Люблині, Кракові, Кремянці, Гродні, Грудзьондзу, Водзіславі, Заболотові, Тернополі, Борщеві, Ягольниці і Монастириськах.

Розпорядок Міністра Скарбу докладно означує „територіяльні властивости“ поодиноких Заведень Управи, та означує точно межі теренів, де дозволено управляти і в яких Заведення Управи можуть давати концесії на управу тютюну.

Концесії є поіменні і означують докладно простір, на якім вільно управляти тютюн, також подають назву відповідної відміни тютюну.

Після збору, плянтатор обовязаний випродукований тютюн висушити і в цілости доставити Монополевим Заведенням, де його клясифікують і купують по ціні, яку усталює що року розпорядок Міністра Скарбу — „про норми оціночні і ціни викупу тютюневого сирівця“.

Ціни, які платить Монополь за тютюн обчислюють так, що залежно від якости, при управі веденій фахово і зі знанням дають дуже поважні доходи. Збір на 5.320 гектарах управи тютюну приніс плянтаторам у році 1935 поверх 10 міліонів золотих, зн. пересічно близько 2.000 зол. з гектара, а порівнюючи з усіми іншими землеплодами, є осягом, якого не сила добути.

Щоправда, управа тютюну потребує великих інвестицій і знання, багато людських рук, одначе всі ті вклади находять відповідний рівноважник у ціні, при продажі Монополеві випродукованого сирівцю. Десять міліонів золотих лишається у краю, змішнює господарства близько 25 тис. плянтаторів і достаточно та щедро винагороджує працю сотень тисяч рук, занятих при плеканні і зборі тютюневого листя.

У той спосіб поборюється безробіття села.

Коли управа цукрового буряка потребує яких 120 днів праці на 1 гектар, управа тютюну тяжкого зуживає приблизно 500 днів, а тютюну на папіроси поверх 700 на гектар.

На 25.370 плянтацій, 25.273 займали нижче 1 гектар, це доказує, що управа тютюну є майже у руках малоземельних і у боротьбі з безробіттям села є незвичайно важним чинником.

Управа тютюну вимагає спеціяльного знання, у тій цілі Тютюневий Монополь зорганізував у своїх Заведеннях більшу кількість інструкторів управи, котрі переводять контролю над плянтаціями і ознайомлюють докладно з усіма етапами розвою, від початку до кінця росту, аж до збору, також сушення і приладжування тютюневого сирівця до достави.

Крім цього вже від трьох літ виходить періодичний орган „Огляд управи тютюну“ під редакцією доцента д-ра Казновського, де у коротких і приступних статтях пригадують і пояснюють читачеві, які заходи і чому треба на час і докладно виконувати.

Наклад „Огляду“ поверх 14 тисячів примірників доказує, що редакція зуміла пристосувати характер і зміст видавництва до потреб читачів. Адреса „Огляду“: Пулави, Державний Науковий Інститут Сільського Господарства.

Не всі селяни-рільники можуть управляти тютюн. Тому ті, які найшлись на списі управлених, повинні старатися не тільки про найкращу якість сирівця, про найбільшу користь, але також про те, щоб дістати концесії на дальші роки і щоб у той спосіб створити фахово-вишколену групу плянтаторів, яка запевнилаб їм тяглість праці.

З огляду на своерідний характер управи тютюну, треба перестерігати селян-рільників, щоб не ламали і не нарушували нераз дещо трудних приписів щодо охорони монополевих рослин.

Зуживання тютюневого листя на власні потреби, або недозволена продаж ріжним спекулянтам є провиною що підважує добро Державного Скарбу. За ці провини карають якнайгострійше на підставі закону і відбирають на завсіди плянтаторові концесію.

Держава старається допомогти селянинові постійним поширюванням просторів під управу, однак мусить також охоронити власні інтереси і застосовувати якнайвідповідніші засоби для забезпеки.

У порі, коли десятки тисяч працьовитих рук розсаджує тютюневі рослини, коли за кілька тижнів покриються плянтації жовтним і червоним квіттям — починає родитись спокуса. Нехай тоді повстане у рядах плянтаторів сильна, збірна боротьба зі шкідниками, які спричинюють шкоди Державному Скарбові і спиняють дальший розвиток управи тютюну у Польщі.

—o—

НОВИНКИ.

— **З НИНІШНИМ ЧИСЛОМ дістануть передплатники „Діла“ як безплатний додаток 15. число ілюстрованого двотижневика „Назустріч“.**

— **П-на Мирослава Ганчерюківна** осягнула диплом абсольвентки вищого концертового

АРКАДІЙ АВЕРЧЕНКО.

Пригода Міловзорова.

(З посмертної спадщини гумориста.)

На перекір всім правилам льогіки та літературних традицій, хочу це оповідання розказати „з кінця“, а не з початку, як це звичайно буває...

Вранці по цій „пригоді“ не міг слуга секретаря фінансового департаменту Гарасима Міловзорова добудитися його хоч як сіпав ним і тряс ним.

— Ваша милість, вставайте! Вставайте вже! Боже, що з вами?

— Ах... що це? яка година? — спитав заспаний Гарасим.

— Одинацята!... Ви заспали, а тут треба до бюра йти!...

Міловзоров з трудом розкрив очі. Голова боліла, мало не трісла, в горлі пекло, звичайний настрій по перепитій ночі...

— Дай мені ще трошки переспатися! — просив він свого слугу.

— Ваша милість, таж у гостинній жде на вас якихось двох панів!

— Гарно, нехай ждуть! Якого біса вони хочуть?

— Казали, що мусять у дуже важній справі з вами говорити.

— Добре... Я зараз там прийду!...

Коли слуга вийшов із спальні, накинув Міловзоров на себе шляфрок і пішов у вітальню. Там застав двох незнайомих собі панів.

— Добрийдень, панове! Чим можу вам служити?

— Добрийдень! Ми прийшли з доручення власника дібр Сапунова! — відповіли холодним тоном незнайомі.

— Вибачте... я цього пана не знаю!

— То пригадайте собі вчорашній інцидент в „Акварії“... Ви прецінь визвали пана Сапунова, а ми його секунданти!

— Алеж, мої панове, — скликнув Міловзоров не на жарт переляканий. — Що це? Поєдинок? Я про ніщо не знаю!

— Вчора вдивлялися ви в „Акварії“ довший час нахабно в нашого приятеля, відтак назвали його прилюдно ідіотом, а коли він підійшов до вас й зажадав вияснення, ви наступили йому на ліву ногу.

— Яку ногу? — спитав схвильованим голосом Міловзоров.

— Це не має нічого до речі. Замісць, щоб оправдатися перед нашим приятелем, ви кинули йому в лице списком страв і кричали голосно:

— Я дуже радо прошию вам кулею вашу голову!...

— Алеж, мої панове, я впевняю вас під словом чести, що нічого собі не пригадую!...

— Це нас нічого не обходить! — запримітив один із секундантів. — Ви визвали нашого приятеля і мусите тепер нести наслідки вашої поведінки. Якщо ви відмовитесь дати нашому приятелеві сатисфакцію, то ми повідомимо про все ваше начальство.

У кімнату ввійшов слуга і сказав:

— Ваша милість, якийсь мурин хоче з вами говорити!

— Хвилинку! — звернувся Міловзоров до обох панів. — Будь ласка заждіть отут в цій кімнаті, — сказав, відчиняючи двері до бічної кімнати. — Я зараз!

Міловзоров вийшов з гостинної, а за ним слуга. Нараз запримітив, що в його слуги заплакані очі.

— Що тобі, голубчику? — спитав він співчутливо.

— Ви приняли на моє місце цього мурина і я буду мусіти забиратись від вас. Це певно за ту розбиту філіжанку! Яж був би її відкупив...

Міловзоров подивився на нього, не розуміючи у чому річ, вийшов до сіней і тут побачив мурина.

— Ви чого? — спитав він подратований.

— Містер мені учора в „Акварії“ говорити: „Кинь свій „тустеп“, ходи до мене за лакея, будеш мати гарне життя! Дістанеш сто рублів в місяць“! І я тут прийти! Я покинути моє місце в „Акварії“...

— Гарно! — відповів стурбованим голосом Міловзоров. — Ідіть туди в кімнату коло вітальні. Там жде вже двох панів. Я прийду зараз.

(Докінчення буде.)

курсу у фортепіяновому відділі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Іспит здала з відзначенням у присутности міністерського візитатора п. Богумила Сідоровича з Варшави. Перед молодою пяністкою, що визначається феноменальною інтерпретацією, отвирається шлях незвичайної музичної карієри, оскільки вона продовжить свої студії за границею.

— **Вийшли на волю.** Із слідчого арешту в городському суді у Скольому випущено 31. липня ц. р. вісьмох селян із Сопоту, арештованих перед трьома тижнями у звязку з аграрним спором дідича Ментена з громадою. Вийшли на волю пятьох Клосовських (батько з чотирма синами), Гнат Павлишин, Іван Павлишин і Микита Стасишин. Слідство проти них і ще двацятьох інших селян та селянок, навіть молодих дівчат, ведеться в напрямі проступку насильства на особі дідича та нарушення його маєтку. Цікаве, що за вислання поліції в силі 30 людей, озброєних в ручні гранати і скоростріл, до Сопоту, адміністраційна влада порахувала собі 300 зол., які стягнула з громадського депозиту в касі повітового виділу в Стрию.

— **Проти ліквідації лісового відділу** на львівській політехніці ведеться жива протестаційна акція міродатних кол. Протестує міська рада, що заповіла спеціяльне засідання, протестує польське політехнічне товариство, а навіть технічна молодь, що скликують в найближчому часі задля цього віче. Кружить чутка, що вплив на ліквідацію лісового відділу мав один варшавський достойник, абсольвент б. середньої лісової школи у Львові, який перед кількома роками пробував здавати іспити на львівській політехніці, щоб осягнути титул інжиніра, одначе іспиту не здав з причини недостаточного знання. Звідси його ненависть до цього лісового відділу та його професорів і бажання за всяку ціну його зліквідувати.

— **Відобрали дебіт.** Міністерство внутрішніх справ відобрало дебіт у Польщі українському календареві для селян на 1936 р., виданому в Канаді. В календарі є кількадесять статтей, яким спротивилася польська цензура.

— **Почта в неділі й свята.** Міністерство почт і телеграфів наказало, щоб почтові уряди й аґенції видавали посилки адресатам в урядових годинах також в неділі й свята.

— **Кінець старим 5-золотівкам.** Польський Банк подає до відома, що з днем 30. вересня ц. р. минає остаінній речинець виміни 5-золотових срібних монет великого формату, емітованих перед семи роками. Після цього речинця старі 5-золотівки втратять свою вартість.

— **Україніка.** Загребський щоденник „Hrvatska Straža" ч. 173 і 174 з 30. і 31. липня ц. р. приніс переклад оповідання Василя Стефаника п. з. „Basarabovi".

— **Телефон на рати.** Польська Телефонічна Акційна Спілка дає полекшу при закладанні нових апаратів. Належитість за апарат можна заплатити у двох ратах. Половину платиться при інсталяції апарату, а решту за місяць.

— **Не вільно підносити ціни соли.** Міністерство внутрішніх справ наказало підчиненим органам пильнувати, щоби торговці не підвищували встановлених цін соли. В роздрібній торговлі 1 кг. кухонної соли коштує 32 сот. Хто бере більше, підпадає карі.

— **Арештування почтовців.** Влада безпеки у Львові арештувала ем. почтового контрольора Ів. Ґловацького та почтовців Н. Покурського, Адама Ольпінського й Адама Чайковського. Відставили їх до диспозиції слідчого судді. Закидають їм, що неправно продавали почтову макулятуру, яка мала бути знищена. Почті заподіяли вони так шкоди на 1.000 зол.

— **Коминярі страйкують.** Союз коминярських працівників у Львові проголосив з днем 3. ц. м. страйк. Вони не дістають від своїх працедавців ніякої винагороди і живуть тільки з оплат, які дістають від мешканців за чищення кухонь і печей, а це не дає їм навіть мінімум екзистенції.

— **Хмаролім навістив** 1. ц. м. попол. Синевідсько Вижне, Корчин Рустикальний і Шляхотський та Крушельницю біля Сколього. Найбільше потерпів Корчин Руст., де вода заляла всі нижче положені поля і дороги, творячи великі озера. Багато домів опинилося серед бурхливих хвиль, що позривали огорожі, стіни і мости. Шкоди великі.

— **Самогубство промисловця.** У Станиславові скінчив самогубством у понеділок в год. 6.45 рано 60-літній Юрій Микитей зі Львова, який займався трансакціями нафтових шибів. Причиною самогубства невідрадні матеріяльні відносини.

— **Краєва хроніка.** У Наконечнім, пов. Яворів, Палагна Бийова в суперечці випалила очі вітріолем свому 25-літньому братові Осипові. — На дорозі коло Яричова Нового грім ударив біля переїзджаючого воза, та поразив купця Лейбу Кріґа, а Авр. Кріґ упав із воза та помер наслідком заломання черепа.

— **Залізничі зловживання у Вороняцці.** Перед карним трибуналом окружного суду в Станиславові розпочався скандальний процес залізничих урядовців, яким закинено зловживання урядової влади задля наживи. На лаві обвинувачених засіли залізничі урядовці Йосиф Доманський, Йосиф Ґавлинський та Адам Олеясу, а також Василь Щербанюк і Іван Мочерняк власники великих полонин з Ворониаки пов. Надвірна. Згадані три урядовці вкрали із залізничого маґазину на стації Ворохтика 294 баранячі шкіри, які від них купили Щербанюк і Мочерняк. Обвинувачені призналися здебільша до вини. Розправу відложено, щоби перевести докази.

— **Пожежі.** В Перемишлянах згоріла загорода листаря Івана Шипулка, яку хтось підпалив з пімсти. — У Станиславові згорів склеп Ізака Гайхера, що обезпечив був товари на високу суму. Його арештовано під закидом підпалу, щоб одержати відшкодування. — Містечко Новоселицю на границі Буковини і Бесарабії навістила катастрофальна пожежа, що знищила 15 домів і 12 маґазинів. Шкоду обчисляють на 15 міліонів левів.

— **Жертви грому.** У Глубокій пов. Заліщики ударив грім у фільварок Ляйбіха Браєра, вбиваючи четверо осіб та ранячи четверо. Згинули жінки двірських форналів, Юлія Конішевська й Анна Коцур та 28-літні робітники Микола Неґрич і Марко Фіонч. Дім, в який ударив грім, згорів.

— **Самогубство лікаря.** В Комарові пов. Томашів повісився у своїм кабінеті лікар д-р Володимир Мартинець. Причиною були родинні непорозуміння й матеріяльні клопоти.

— **Б. мужчина став мамою.** До одного варшавського хірурґа приїхав тому два роки із Ломжі 18-літній Нахман Т. по лікарську пораду, бо не чувся добре в ролі мужчини. Оглянувши його, лікар перевів на ньому операцію, завдяки якій він стався жінкою. Опісля вона пішла до свого метрикального уряду, де перемінили їй імя Нахман на Нехе, а незабаром і вийшла замуж. Перед кількома днями вона зголосилася на положничу клініку у Варшаві і повила хлопця. Обоє почуваються добре.

— **Летунська катастрофа.** У французькому департаменті Тарн розбився в горах почтовий літак, що курсував на лінії Бурже—Тулюза. Залога, зложена з трьох людей, погибла. Одною із жертв катастрофи є знаменитий пільот Женен, спеціяліст у нічних летах.

— **250 осіб заразилось скажениною.** Як повідомляють з Букарешту, в румунському селі Отлаці покусав скажений пес кільканацять овець. Власник затаїв це перед владою і продав мясо тих овець людям. Наслідок був такий, що 250 осіб занедужало серед проявів скаженини. Мусіли удатися до найближчого інституту Пастера, але дальша доля їх непевна.

— **Не хоче вмирати самітним.** В Лестер в Англії 80-літний Артур Смит оженився з 60-літною вдовою. Старенький „пан молодий" заявив, що це його сема жінка, бо досі поховав уже шість товаришок життя. З кожною жінкою був такий щасливий і вдоволений, що не хоче вмирати самітною людиною.

—o—

З листів до Редакції.

Відгук Академії у честь пок. В. Липинського.

Дістаємо такого листа: „Підписані звертаються до Хвальної Редакції з просьбою помістити таку заяву:

„У звязку з влаштуванням Академії для вшанування памяти Вячеслава Липинського появилася в „Українських Вістях" з дня 19. червня 1936 р. замітка під заголовком „Законспірована Академія", в якій сказано, що „запрошення (на Академію) вислано лише до декого, переважно до ундівськими категоріями думаючих людей, т. з. тих, що ворожо ставляться до ідеольоґії Липинського".

Комітет улаштування Академії подає отсим до відома, що вислав запрошення на Академію до всіх чільніших громадян і прихильників ідей В. Липинського без ріжниці переконань, за винятком тих дуже нечисленних одиниць або часописів, що посередньо чи законспіровано піддержують бувшого Гетьмана П. Скоропадського, тому, що з його еміґрантського оточення вийшли негідні та обезчещуючі клевети на В. Липинського, що намагались понизити імя великого українського громадянина.

За комітет влаштування Академії:

М-р П. Ісаїв. Д-р В. Метельський.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „БРОДВЕЙ БІЛ".

Закоханий у вільному бурлацькому житті мужчина жениться з донькою міліонера і стає поневолі директором фабрики паперових коробок. Одного дня він таки не витримує і кидає все (з жінкою) і виїзджає на село з улюбленим конем, якого хоче підготовити до перегонів. Перегони залишились у цього спортсмена як спомин „свободи", коли він заробляв на них як грач. Та як підготовити до великих перегонів коня без грошей? Звідси починаються клопоти спортсмена і коня. „Бродвей Біл" — так називається кінь — стає головним героєм. Його вигляд, інтеліґенція і дружба з когутом справді незвичайні. Є моменти, що хвилюють і зворушують. Знимки з перегонів зроблені прегарно. Історія спортсмена, його братової та дві-три сцени з родинного життя міліонерів дуже цікаві.

Дописи.

ТУРКА н. С.

Культурно-освітня праця. З осягів діяльности „Просвіти" і КОК-а в Турці слід відмітити: 1) в дні 19. 7. нараду в Головськім, де під проводом пароха о. І. Захарясевича після рефератів д-ра М. Кондрата і А. Горечка з Турки обговорили присутні всесторонньо справи місцевої читальні і кооперативи; 2) тогож дня нараду в Кіндратові, де за почином згаданих референтів прийнято ухвалу основувати споживчу кооперативу і 3) в дні 26. 7. виставу „Хмари" в Ільнику заходом читалень „Просвіти" з Турки під режисерією невтомного А. Горечка з участю гуртка інтеліґенції і при активній підмозі о. М. Петрівського. На вирізнення заслугують теж аматорська вистава „Ой, Морозе" з 12. 7. в Ісаях під умілим керівництвом Л. Крисівної і відкриття дитячого садка у Вовчім.

Д-р М. К.

Спорт.

УКРАЇНА — Р. К. С. 2:2 (1:1).

Не вдалося Україні повторити весняного висліду. Р. К. С. грав незвичайно амбітно, а зокрема напад, що доволі часто загрожував воротам України. Україна не вдоволила своїх симпатиків. Дуже слабо грала поміч без Гошовського. Перші ворота добуває Р. К. С. з карного копу за руку Скоценя І. В 6 хв. вирівнює Магоцький з гарного пробою. По зміні добуває Р. К. С. знову ворота. До кінця натискає Україна, але добуває тільки одні ворота зі стрілу Мікльоша. Суддя п. Бшуховський.

УКРАЇНА II — Р. К. С. II. 2:1 (0:0).

Ворота для України добув Сиротюк. Суддя п. Канчикер.

„ЗОРЯ" — „ЛУГ" 3:2 (0:1).

Товариські змагання цих молодих українських дружин, які розіграли в неділю 2. п. м. в Луговому Городі покінчилися перемогою „Зорі". Обі дружини заповідаються доволі добре і є надія, що в мистецтвах II-кляси відограють поважну ролю. Суддя п. Тіппе.

ПЕРЕМИШЛЬ. РУХ — СЯН 3:0 в-о.

Змагання за чашу підокруги. Сян спізнився, тому віддав пункти без гри. В товариських змаганнях виграв Рух з ослабленою дружиною Сяну 2:1.

ЗАПОРОЖЕЦЬ (НИЖАНКОВИЧІ) — БЕРКУТ (ПЕРЕМИШЛЬ) 4:0 (2:0).

ДРОГОБИЧ. СЯН — ЮНАК 1:1.

Товариські змагання. З початку переважає Юнак, а відтак вирівнана гра. Сян запропащує багато підворітних ситуацій. В другій половині сильно натискає Сян. Юнак грає за гостро. Суддя п. Єндзеровський з Самбора.

СЯН — ВАТРА 8:1 (3:0).

Нецікава гра при сильній перевазі Сяну, що не сходив з-під воріт Ватри. Суддював п. Цукер із Борислава.

ТЕРНОПІЛЬ. ЄГУДА — ПОДІЛЛЯ 2:1 (0:0).

Обі дружини в ослаблених складах. В Поділлю добре грала оборона. В другій половині Поділля грає в десятку і тоді Єгуда добуває ворота. Поділля вирівнює зі стрілу Бороцького. При кінці добуває ще Єгуда ворота з карного. Суддював слабо п. Розеншток.

ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІҐИ.

УЖГОРОД. С. К. Русь — Вікторія Жіжков 1:2 (1:2).

ЗЛІН. Батя Злін — Градец Кральове 12:1 (5:0).

По цих змаганнях стан табелі такий:

1. Вікторія Жіжков	7	6	1	0	[illegible]	16:6
2. Батя Злін	7	3	2	2	8	25:10
3. Русь (Ужгород)	6	3	2	1	7	18:9
4. Градец Кральове	5	1	1	4	2	3:19
5. Меріш Шенберг	5	0	0	5	2	[illegible]:23

С. К. Русь грає ще 2 гри, а саме: 9. серпня з Градец Кральове, в 16. ц. м. з С. К. Батя Злін; обоє змагань у себе вдома. Слід надіятися, що змагання з Градец Кральове Русь виграє, отже буде мати перевагу одного пункту над С. К. Батя Злін так, що про вхід до ліґи рішатимуть змагання з С. К. Батя Злін. С. К. Русь повинна доложити усіх старань, щоби виграти ці змагання і увійти до чеської ліґи.

ЛЬВІВ, 1. і 2. ц. м. РАПІД — ПОГОНЬ 5:1 і 4:1.

Віденські фаховці дали в оба дні показову лекцію гри. Висока техніка чергувалась із мудрою тактикою і знаменитим стартом до мяча. Змагання виграв Рапід зовсім легко.

ЗМІНА РЕЧИНЦІВ ЗМАҐАНЬ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

Тому, що вильосовані речинці не відповідають усім клюбам вильосують мабуть інші речинці.

ТУР ДЕ ФРАНС СКІНЧЕНИЙ.

В неділю скінчився ґіґантний наколесний біг довкола Франції. Переміг бельґієць **Сільве Мес** у часі 142 год. 47 м. і 31 сек.

БРАДДОК — ШМЕЛІНҐ.

Боксерські змагання цих боксерів відбудуться вже 2. вересня, а не 26. як це ми писали.

ПЕРШІ ВИСЛІДИ З ОЛІМПІЯДИ.

В неділю відбулися передбіги і міжбіги на 100 м. Американський мурин Овенс осягнув **рекордовий час 10,2.** Слід відмітити, що майже всі часи в передбігах були нижче 11 сек.

Скок увисочінь: Перші три місця добули американці: 1) Джонсон 2.03 м. (олімпійський рекорд); 2) Альбріттон 200; 3) Мелльо.

Біг на 10 км.: У бігу перемогли: 1) Сальмінен 30:15,4. 2) Асколя 30:15,6. 3) Ізогольо 30:20,6. 4) Муракодо (Яп.), 5) Барнс (Анг.), 6) Забаля (Арг.). — Поляк Ної прийшов на 14 місці.

Мет кулею: Висліди кулі такі: 1) Вельке (Нім.) 16.20 м. (олімпійський рекорд; старий 16 м., Секстон (Ам.) 1932 р.). 2) Берлюнд (Фін.) 16,12. 3) Штек (Нім.) 16,66. 4) Франція 15.45 м., 5) Торанс 15.38 м., 6) Заяць 15.32. (Світовий рекорд Торанса: 17.40 м.).

Мет ратищем жінок. Була це конкуренція, де багато змагунок стояло на рівні українських змагунок і осягали леди по 20 м.! Виходить, що з нашими змагунками не є ще так зле! У меті перемогли: 1) Флейшер (Нім.) 45.5 м. (олімп. рекорд; старий: 43,69 м. Дідріксон (Ам.) 1932 р.). 2) Кріґер (Нім.) 43.29 м. 3) Квасьнєвська (Польща) 41,80 м. (світовий рекорд: 46,74 м. Гіндель (Ам.) 1934 р.).

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Адміністрація.

Нові книжки й журнали.

РУСКО-УКРАІНСКИ АЛМАНАХ БАЧВАНСКО-СРИМСКИХ ЧИСАТЕЛЬОХ. Видатель Руске Народне Дружство у Р. Керестуре 1936. Стор 204, ф. 8°. Зміст: Вступне слово. — Передмова. — Поезиї: о. д-ра Габора Костельника (від стор. 13—40), Матея Винаи (41—52) та Янка Фейси (53—55). Приповедки (оповідання, нариси, новелі): о. Габора Костельника (59—90), Михайла Ковача (91—126), Максима Буїли (127—136), Силвестра Саламона (137—156), Фрушкогорки (157—176), Йосифа Костельника (177—190) та Оленки Ковача (191—197). Оповідання, нариси і новелі писані українською літературною мовою і діялектом бачванських українців; поезиї — лише говором наших переселенців в Югославії.

—o—

Листування Редакції.

О. О. Б.: „На сліді": Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Великий Театр:
Нечинний.

Театр Ріжнородностей:
Вівторок, 4. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".

Кіна.

АПОЛЬО: „Швайцарія горить — Вільгельм Тель", у головній ролі Конрад Файдт.
АТЛЯНТИК: „Любов у повзі".
ВАНДА: 1) „Гануся", 2) „Погоня за тінню".
ҐРАЖИНА: „Остання стійка" і „Що чоловік робить в ночі".
КАСІНО: „Бродвей Бід".
КОПЕРНИК: Чу-Чін-Чав" з Анною-Мей-Вонг".
МАРУСЕНЬКА: „Симфонія праці" і „За хвилину щастя".
МЕТРО: Леди вчора" і „Людина, що продала голову".
МІРАЖ: „Світ належить до тебе" і „Додек на фронті".
МУЗА: „Любовні маневри" і „Все для переможця".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „На згарищах щастя" і „На хвилі спогадів".
ПАН: 1) „Віденські ночі", 2) „Фліп і Флап".
РАЙ: „Амок".
СВІТ: „Наскок на Конго".
СТИЛЕВЕ: „Ніч на трансатлянтику" і ревія.
ТОН: „Шанггай" і „Жінка двох чоловіків".
УТІХА: „Кабінет воскових фіґур" і ревія.
ХИМЕРА: „Гроші".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Еспанія".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 4. серпня 1936.

Відень (506,8) 10.45 Орг. музика, 13.15 Олімп. репортаж, 15.40 Оп. арії Нікель-Мусіль сопр., форт., 22.10 Пісні й арії, **Прага** (430,2) 17.15 Концерт д-дур Моцарта на флет і орх.. 18.15 Шуманові пісні й дуети, 19.30 Муз. розривки, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 20.00 Півн. Африка, словно-муз. авд., 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів, 20,20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.00, 10.00, 13.00 Музика, 15.00 Ловецькі пісоньки, 15.30 Форт. ресітель, 19.30 Пісні Гуґ. Вольфа, Гінстер сопр., 20.56 Веч. музика, танки й пісні ріжних народів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 9.00 Вес. мельодії, 12.00 Баварські пісні й мельодії. 20.10 Нар. музика. **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 17.00 Сальон. музика,

Середа, 5. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.29 Розр. концерт, 17.30 Солісти, сопран і форт., 21.00 Зальцбурський фестіваль, 22.50 Легка віденська музика, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.40 Пісні, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 20.00 Муз. подорож довкола Европи, **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 19.50 Сп. ресітель, **Берлін** (356,7) 8.00 Нар. музика, 16.00 Барвна музика, 18.05 Камер. муз., 19.00 Дута орх., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 10.30 Розр. концерт, 15.00 Барвна музика, 20.10 Концерт військ. орх., **Будапешт** (549,5) 12.05 Сп. ресітель, 17.30 Циг. музика, 18.55 Форт. ресітель, **Міляно** (365,6) 11.30 Тріо, 17.15 Скрипка, 20.40 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 13.20 Розр. музика, 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.30 Танкова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 4. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Концерт орх., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Сібеліюс: Фінляндія, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт камер. орх., 14.30 При чорній каві, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Трансм. з XI. Олімпіяди в Берліні, 16.05, 17.40 Скринька ПКО, 16.20 Світ рослин у музиці, І. Ільницька сопран; флет, форт., 16.45 Гетьман Ів. Тарновський і бій під Обертином, 17.00 Концерт симф. орх., 17.50 Хвилина ботаніки у придорожному рові, 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Чудодійний кристал" опов. для дітей, 18.15 Зі Львова під Кельці, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Форт. ресітель, 19.30 „Івась" опера Вол. Желенського; у перерві ок. год. 20.50 Веч. денник, Актуальна гутірка, 21.40 Чого сподіємося від молодого покоління, 22.00 Трансмісії і вістки з XI. Олімпіяди з Берліна, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Танкова музика, 23.00 Закінчення авдицій.

Середа, 5. серпня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник. 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Моди, 12.13 Полудневий денник, 12.23 Легка музика, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вісти, 15.45 Колірові справки, для дітей, 16.15 Концерт дутої орх., 17.00 Спів. ресітель Е. Шабранської в супр. форт., 17.20 „На мужицькому весіллі" нар. суїта Фел. Рибіцького, орх., солісти, 17.50 Анекдоти з життя И. І. Крашевського, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Арії та пісні в вик. Арт. Бічо (бас) у супр. форт., 18.25 Все актуальне, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Трансм. з Берліна з XI. Олімпіяди, 19.10 Авд.: Пісні леґіонів, 20.00 Техн. скринька, 20.15 Легка музика з гр. пл. і Реклям. концерт, 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.46 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Ф. Шопена у вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Сп. ресітель Вікт. Бреги в супр. форт., 22.00 Трансм. з XI. Олімпіяди, 22.30 Спортові вістки, 22.35 Концерт орх., 23.00 Закінчення авдицій.

Спис жертв на Будову Шпиталя ім. Митрополити Андрея.

Виказ ч. 50.

Зложили: 500 зол. Капітула Архід. львівського, 200 зол. УКТОДІ як рата на IV. ліжко, по 29 зол. дохід з ювіл. концерту у Жидачеві і пар. ур. Жукі, 24 зол. д-р Ковакевич як дохід з ювіл. концерту у Коломиї, по 20 зол. Бактер. Інст. як непринятий гонорар від д-ра Чвартацького, кооп. „Правда" Грусятичі, філ. „Просвіти" Золочів і ПСК Жовква, 13 зол. дек. ур. Бібрки (два рази), по 10 зол. о.О. Бурачинський Хойнице і рад. Маркевичів Львів, по 6 зол. Кружок КУМ у Медині, збірка у парх. Плаве і о. Е. Мацелюх Чернилівці, 5 зол. парх. ур. Уваточі і 2 зол. пар. ур. Руська Рісна, 800 зол. філія Укр. Гіб. Т-ва Теребовля, як рату на VIII. памяткове ліжко, 5000 зол. Суперіорат С.С. Вінцентів в Павльо на закупно біля для шпиталя. — Всім Жертводавцям складає Управа Народної Лічниці подяку.

БІРЖА.

Варшава 3. 8. (ПАТ)

Девізи.

Бельгія 89.43, 89, 25, Берлін 213.98 212.92, Данціґ 100.20, 99.80, Голяндія 360.45, 61.17, 59.73, Копенгаген 118.90, 119.19, 118.61, Льондон 26.62, 26.69, 26.55, Ню Йорк 5.31 і 1/8, 5.29, і 5/8, Ню Йорк каб. 5,31, 5.32 і 1/4, 5.29, і 3/4, Осльо 134.13, 133.47, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.94, 21.98, 21.90, Стокгольм 137.40, 7.73. 7.07, Швайцарія 173.28, 3.62, 2.94. Відень 99.20, 98.80, Італія 41.95, 41.75, Гельсінки 11.77, 11.71, Монтреаль 5.30.25, 5.27.75.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.61—89.18, Доляри американські 5.32 — 5.29, Дол. канад. 5.30.50 — 5.21.50, Фльорени голянд. 361.17 — 359.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.69 — 26.53, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.20—19.80, Корони данські 119.19, 118.35, Корони норв. 134.13—133.15, Кор. шв. 137.73—136.75, Ліри італ. 36—34, Марки фінл. 11.77—11.60, Марки нім. 145 — 140, Пезети еспан. не нотовані, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 152—147.

Акції.

Банк Польський 95,56, Норб Страховичі 30, Габербуш 41.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, 2. ем. 91, серійна 75—72.50—74, 5 конв. 44—44.50, 6 дол. 61, 4 прем. дол. 47.75—48, 7 стаб. 46,50—47.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 3. серпня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування . . . . . . 2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.40 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням две зачет . . . . 2.40 „
1 л. молока від 10. VII . . . 0·14 „
1 к. яєць . . . . 2.55 „

Тенденція на масло сильна, на молоко і на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 3. VIII. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахо-масарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору 1.05 „
Кури без остріг 1. кл. 0.90 „
Качки молоді, товсті 1. кл. 1.00 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

30-літній зїзд товаришів-матуристів коломийської гімназії з 1906 р. відбудеться дня 20. серпня 1936 р. в Коломиї з таким самим порядком дня, як останній 25-літній. Зголошуватися на адресу: Дм. Николишин, Коломия, Дідушицьких 24.
2459 2-2

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

МОЛОДИЙ 32-ЛІТНІЙ, енерґійний, пристійний учитель гімназійний, на постійній державній посаді VII. катег. у Познанщині, пізнає інтеліґентну, симпатичну, богату українку до літ 26 у цілі матримоніяльній. Зголошення до Адм. „Діла" під „Добре серце".
2457 2—1

РІЖНІ

МАШИНУ писальну, майже нову, 200 золотих продає Патицький, Чарнецького 10.
2458 2—1

СТАРУ ҐАРДЕРОБУ мужеську міняє на наймодніші бельські матеріяли. ТЕЛЕФОН 270-25.
2455 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.